

Svar å Herr Rubins replik.

Af

G. Sundbårg.

Då Redaktionen satt mig i tillfälle dertill, vill jag genast foga några anmärkningar till föregående artikel, ehuru väl i största korthet, då tidskriftens utrymme ej rimligen torde kunna längre tagas i anspråk för denna sak.

1) Det förhåller sig icke så, att jag här ofvan förordat äktenskapsfrekvensen såsom faktor i kultur-mätaren, i stället för födelsetalet. Jag har blott sökt visa, att om man, med Herr Rubin, gifver födelsetalet en sådan rol, så är det i sjelfva verket äktenskapsfrekvensen som kommer att uppbåra densamma. Men för egen del har jag icke pläderat för någondera.

Icke heller har jag någonstädes sagt, att äktenskapens antal är lägst uti de mest kultiverade länderna. Tvärtom har jag antydt att förhållandet är »mera inveckladt» än så — ty en stor äktenskapsfrekvens förekommer både i länder med hög kultur (t. ex. England) och i länder på en låg kulturgrad (t. ex. Östeuropa).

2) I mitt här afsedda föredrag har jag ingenstädes försökt att numeriskt mäta afstånden i kultur mellan olika folk och tider. Det exempel härpå, som jag ofvan anført (Sverige gentemot Ryssland), är hemtadt från Herr Rubins artikel, hvarest också uttryckligen påpekas att i detta fall afståndet växer, medan i flere andra fall resonneras om, huruvida dylika ändringar i afstånden ske med rätt eller med orätt.

3) I mitt föredrag har jag visserligen med styrka framhållit det för oss svenskar glädjande faktum, att dödligheten i vårt land, som förr alltid var högre än i Norge, numera sänkt sig något under detta lands ståndpunkt och dermed låtit oss intaga hedersplatsen i detta fall i hela den kända världen. Och i en senare uppsats har jag likaledes med tillfredsställelse konstaterat, att denna öfverlägsenhet å vår sida — som visserligen ännu är mycket ringa — visar tecken till att blifva bestående.

Men hvarken i mitt föredrag eller annorstädes har jag påstått att Sveriges kultur är öfverlägsen den norska. I detta fall har jag städse endast gjort gällande, att de båda folken äro jemngoda. Till och med »det store Opgør mellem svensk og norsk Kultur« håller sig — såsom man lätteligen kan öfvertyga sig om — uteslutande på defensiven.

Alltså har jag vid kulturbedömandet verkligen icke begagnat mig af den lilla decimal, med hvilken Sveriges dödstal numera understiger det norska.

4) »Hvarför icke taga födelsetalet med i måttstocken, så att det får skapa sig ett siffermässigt uttryck, med samma styrka i ena fallet som i det andra?»

Derför att enligt min uppfattning födelsefrekvensen, liksom hvarje annat kulturelement, redan har skaffat sig ett tillfredsställande siffermässigt uttryck i dödstalet, sådant detta faktiskt är. För Frankrikes del tror jag detta uttryck innebära ett höjande af dödligheten. Om nu detta, såsom Herr Rubin anmärker, strider mot all annan erfarenhet, så torde få erinras, att Frankrike också är det enda land — med en befolkningsstatistik — i hvilket tvåbarnssystemet är allmänt genomfördt. Då är det ej heller någon orimlighet om resultatet för Frankrikes del afviker från andra folks.

Och om enligt mångfaldiga forskares åsigt tvåbarnssystemet både i fysiskt och psykiskt afseende bidragit att degenerera Frankrikes befolkning, är det då orimligt att antaga, att denna degeneration skaffat sig ett uttryck i dödssiffran?

5) På hvad sätt slutligen den af Herr Rubin anförda tabellen skall bevisa att särskildt för Sveriges del hänsyn måste tagas både till födelse- och dödstalen, detta förstår jag ej — så vida ej dermed helt

enkelt afses, att minskningen af dödssiffran skulle i någon mån vara endast skenbar, såsom framkallad af en genom födelsetalets nedgång orsakad ändring i befolkningens åldersfördelning. Men i så fall måste jag ännu en gång hänvisa till min utredning i Befolkningsläran, der jag hoppas hafva ådagalagt att denna teori om åldersfördelningens inverkan på dödstalet icke håller streck — en utredning, hvilken äfven Herr Rubin, i början af sin första artikel, synes hafva tagit för god.

Et Korrekturastryk af Direktør Rubins Replik sendtes efter Forfatterens Ønske til Aktuarie Sundbärg. Denne har derefter tilstillet Tidsskriftet ovenstaaende Svarbemærkninger, som Redaktionen, i Overensstemmelse med Direktør Rubin — der ikke antager, at en Fortsættelse af Debatten vil være tilstrækkelig frugtbringende — betragter som afsluttende.

Red.
